

Department of Germanic Studies, Faculty of Arts, Charles University
Dutch Studies

Beoordeling bachelorscriptie

Student: Iveta Pelišková
Titel: Het beeld van de Verlichting in de romans *Het oog van de engel* van Nelleke Noordervliet en *De virtuoos* van Magriet de Moor
Begeleider: Mgr. Lucie Sedláčková, Ph.D.
Opponent: Drs. Albert Gielen

Iveta Pelišková schreef haar bachelorscriptie in het Nederlands met abstracten in het Engels en Tsjechisch en telt (inclusief inhoudsopgave en bibliografie) 46 pagina's. In haar scriptie vergelijkt zij het beeld van de Verlichting in de romans *Het oog van de engel* van Nelleke Noordervliet en *De virtuoos* van Magriet de Moor. Uit de inhoudsopgave blijkt dat er van een goed gestructureerde opzet sprake is.

In de korte inleiding wordt onder het kopje 'Methodologie' een opmerking gemaakt over 'mogelijke autobiografische kenmerken van de auteurs'. Omdat dit niet verder toegelicht wordt, vraag ik me af of die autobiografische kenmerken van belang zijn, vooral in verband met de Verlichting dat ze wil gaan onderzoeken. Daarnaast zijn er twee onderzoeksvragen waarvan de eerste luidt: 'Wat voor een beeld van de Verlichting geeft elke roman? Zijn er enkele aspecten wel kennelijk of niet?' (p. 8). Het woord 'kennelijk' in het tweede deel van deze vraag is onduidelijk. Wat betekent het, wat onderzoek ze? De volgende onderzoeksvraag luidt: 'In hoeverre zijn beide romans vergelijkbaar?' Dit acht ik erg algemeen.

Hoofdstuk 1 geeft inzicht in wat de Verlichting was. Dit hoofdstuk is algemeen, maar in hoofdstuk 2 wordt er dieper op ingegaan, omdat daarin de Verlichting in de landen die in de beide romans een rol spelen nader toegelicht wordt. Met het oog op de vraagstelling is dit een zinvol hoofdstuk. In de paragraaf over Nederland (2.1) is sprake van drie filosofische stromingen binnen de Verlichting, om welke het daarbij gaat is niet helder. Paragraaf 2.3 handelt over Italië, met daarin een deel (2.3.1) over de Italiaanse opera. Hoewel interessant, is de verbinding met de Verlichting niet expliciet beschreven. Speelt de Verlichting een rol in de ontwikkeling van de Napolese operastijl naar de *opera seria* en vervolgens tot de *opera buffa*?

Hoofdstuk 3 legt het wezen van de historische roman uit, met daarbij aandacht voor de postmoderne historische roman. Hoewel het een kort hoofdstuk betreft, wordt de essentie van de (postmoderne) historische romans goed beschreven.

Department of Germanic Studies, Faculty of Arts, Charles University

Dutch Studies

Met hoofdstuk 4 begint het analytische gedeelte van de scriptie. In dit hoofdstuk wordt *De virtuoos* geanalyseerd en net zoals hoofdstuk 5, waarin *Het oog van de engel* centraal staat, is de analyse adequaat. Opvallend is wel dat hoofdstuk 5 een paragraaf bevat wat de personages bestudeert, iets wat in hoofdstuk 4 ontbreekt. Maar daaraan kan tijdens de verdediging nog aandacht aan geschonken worden.

De analyse van het beeld van de Verlichting voltrekt zich in de hoofdstukken 6 (*De virtuoos*) en 7 (*Het oog van de engel*). Dit is niet helemaal systematisch gedaan, omdat niet elke roman op helmaal dezelfde aspecten onderzocht is. Voor zover dat wel gedaan is, worden er verschillende aanduidingen gebruikt, zoals 'Religie' (6.1.3) en 'Geloof' (7.1.1). Hoofdstuk 7 bevat de paragrafen 'Engagement voor hervorming' en 'Ontkerstening' die beide in hoofdstuk 6 niet voorkomen. Daar staat tegenover dat beide hoofdstukken een paragraaf 'Belang voor kennis en wetenschap' hebben. De oorzaak komen we in hoofdstuk 8 'Vergelijking' te weten. De romans staan 'lijnrecht tegenover elkaar' (p. 41), een opmerking die in de conclusie thuishoort. Daarmee lopen de hoofdstukken 'Vergelijking' en 'Conclusie' door elkaar, waarbij opgemerkt dient te worden dat de conclusie op zich correct is. De beide romans zijn wat betreft het beeld van de Verlichting verschillend en waarin ze verschillen geeft Iveta aan.

Dan kom ik op een heikel punt en dat is de taal. Het wemelt in de scriptie van germanismen, zoals 'Innere verlangens' (27) en 'politische' (35). Het gebruik van 'maar' is raadselachtig, zoals in 'Ze zelfs maar zegt [...]' (22) of 'Een interessante samenhang biedt deze keer maar met de nationaliteit' (27). Verder zijn er talloze spelfouten, zoals in het veelvuldig voorkomende woord 'ideën' (ideeën) en zelfs schrijffouten in citaten: 'wansmakkelijk' (34), 'oudeheden' (36).

Het is vooral het taalgebruik dat er voor zorgt dat ik niet hoger kan gaan dan het toekennen van een 2.

Tuto bakalářskou práci tímto doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: chvalitebný

Praag, 6 januari 2017

Drs. Albert Gielen